

V L A A M S P A R L E M E N T



Zitting 2000-2001

10 januari 2001

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

MORGENVERGADERING

ONDERZOEK VAN DE GELOOFSBRIEVEN EN EEDAFLEGGING VAN EEN VLAAMS VOLKS-
VERTEGENWOORDIGER

DECREET INRICHTING VAN ACTIVITEITEN INZAKE OPVOEDINGSONDERSTEUNING

VERZOEKSCHRIFT EN RESOLUTIE RUIMTELIJKE ORDENING EN DE NOOD AAN BELEIDS-
AANDACHT VOOR KINDEREN EN JONGEREN

Inhoud

Nr. 21

Woensdag 10 januari 2001
Morgenvergadering

Berichten van verhindering	1
Onderzoek van de geloofsbrieven en eedaflegging van een nieuw lid	1
Ontwerp van decreet Indiening en verwijzing	1
Voorstel van bijzonder decreet Indiening en verwijzing	1
Voorstel van decreet Indiening en verwijzing	2
Verslagen Indiening	2
Mededeling van de Vlaamse regering Indiening	2
Mededelingen van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap Indiening	3
Jaarverslag Indiening	3
Mededeling van de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (MINA-raad) Indiening	3
Mededeling van het Fonds voor het Wetenschappelijk Onderzoek-Vlaanderen Indiening	3
Mededelingen van de Vlaamse Milieumaatschappij Indiening	4
Arresten van het Arbitragehof Indiening	4
Kennisgevingen van het Arbitragehof Indiening	4
Motie van orde Voorstel tot aanvulling van de agenda Spreker : de heer Johan De Roo	4

Voorstel van decreet van mevrouw Patricia Ceysens c.s. houdende de inrichting van activiteiten inzake opvoedingsondersteuning – 282 (1999-2000) – Nrs. 1 tot 4	
Algemene bespreking	4
Sprekers : mevrouw Patricia Ceysens, mevrouw Sonja Becq, mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, mevrouw Ria Van Den Heuvel, mevrouw Marijke Dillen en minister Mieke Vogels	
Artikelsgewijze bespreking	13
Spreker : mevrouw Sonja Becq	
 Verzoekschrift betreffende de ruimtelijke ordening en de nood aan beleidsaandacht voor kinderen en jongeren – 516 (2000-2001) – Nr. 1	
Voorstel van resolutie van de heren Joachim Coens, Paul Wille, Bruno Tobback en Herman Lauwers en mevrouw Isabel Vertriest betreffende de ruimtelijke ordening en de nood aan beleidsaandacht voor kinderen en jongeren – 506 (2000-2001) – Nrs. 1 en 2	
Verslag en bespreking	15
Sprekers : mevrouw Isabel Vertriest, verslaggever, de heren Joachim Coens en Jacques Timmermans, mevrouw Trees Merckx-Van Goey en de heer Herman Lauwers	
 Regeling van de werkzaamheden	21

VOORZITTER : De heer Norbert De Batselier

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 10.06 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

Net als tijdens de laatste zitting van het vorige jaar, wil ik eerst iedereen mijn beste wensen overbrengen.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Anny De Maght-Aelbrecht, Niki De Gryze, Pieter Huybrechts, Leo Peeters : gezondheidsredenen ;

Chokri Mahassine : buitenslands ;

Didier Ramoudt : familieverplichtingen.

ONDERZOEK VAN DE GELOOFSBRIEVEN EN EEDAFLEGGING VAN EEN NIEUW LID

De voorzitter : Dames en heren, bij brief van 28 december 2000 heeft de heer Taylor met ingang van 1 januari 2001 ontslag genomen als Vlaams volksvertegenwoordiger.

De opvolger die in aanmerking komt om hem te vervangen, is de heer Paul Van Malderen.

De geloofsbrieven van de heer Paul Van Malderen werden al goedgekeurd in onze plenaire vergadering van 6 juli 1999. Een aanvullend onderzoek door het Algemeen Secretariaat heeft uitgewezen dat sindsdien geen wijziging is opgetreden in de vervulling van de verkiesbaarheidsvoorwaarden van de heer Paul Van Malderen.

Ik stel dan ook voor niet opnieuw een commissie te benoemen voor het onderzoek van de geloofsbrieven van de heer Paul Van Malderen.

Is het Vlaams Parlement het hiermee eens ? (*Instemming*)

Ik roep de heer Paul Van Malderen uit tot Vlaams volksvertegenwoordiger en nodig hem uit de grondwettelijke eed af te leggen die luidt als volgt : 'Ik zweer de grondwet na te leven.'

- *De heer Paul Van Malderen legt de grondwettelijke eed af.*

Mijnheer Van Malderen, namens alle collega's heet ik u van harte welkom in het Vlaams Parlement. (*Applaus*)

ONTWERP VAN DECREET**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : Het volgende ontwerp van decreet werd ingediend :

- Ontwerp van decreet houdende regeling van de vrijwillige, volledige en definitieve stopzetting van de productie van alle dierlijke mest, afkomstig van een of meerdere diersoorten
– 518 (2000-2001) – Nr. 1.

Verwezen naar de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening.

VOORSTEL VAN BIJZONDER DECREET**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : Het volgende voorstel van bijzonder decreet werd ingediend :

- Voorstel van bijzonder decreet van de heren Norbert De Batselier, Ludwig Caluwé, Dirk Holemans, Francis Vermeiren en Sven Gatz houdende de controle op de regeringsmededelingen
– 514 (2000-2001) – Nr. 1.

Verwezen naar de Commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken.

VOORSTEL VAN DECREET**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : Het volgende voorstel van decreet werd ingediend :

- Voorstel van decreet van de heren Norbert De Batselier, Ludwig Caluwé, Dirk Holemans, Francis Vermeiren en Sven Gatz houdende de controle op de communicatie van de Vlaamse overheid
– 515 (2000-2001) – Nr. 1.

Verwezen naar de Commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken.

VERSLAGEN**Indiening**

De voorzitter : De volgende verslagen werden ingediend :

- Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Stedelijk Beleid uitgebracht door de heren Bart De Smet en Dirk De Cock over de hoorzitting over het voorstel van resolutie van mevrouw Veerle Heeren c.s. betreffende de behoefte aan betaalbare bouwgronden en woningen
– 268 (2000-2001) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen uitgebracht door mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen over het voorstel van decreet van mevrouw Patricia Ceysens c.s. houdende de inrichting van activiteiten inzake opvoedingsondersteuning
– 282 (2000-2001) – Nr. 3.
- Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening uitgebracht door de heer Joachim Coens en mevrouw Isabel Vertriest over het voorstel van resolutie van de heren Joachim Coens, Paul Wille, Bruno Tobback en Herman Lauwers en mevrouw Isabel Vertriest betreffende de ruimtelijke ordening en de nood aan beleidsaandacht voor kinderen en jongeren
– 506 (2000-2001) – Nr. 2.

- Verslag namens de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid uitgebracht door de heer Lucien Suykens over de gedachtewisseling over de rol en de werking van de Vlaamse Onderwijsraad
– 513 (2000-2001) – Nr. 1.

- Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening uitgebracht door de heer Joachim Coens en mevrouw Isabel Vertriest over het verzoekschrift betreffende de ruimtelijke ordening en de nood aan beleidsaandacht voor kinderen en jongeren
– 516 (2000-2001) – Nr. 1.

- Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Stedelijk Beleid uitgebracht door de heer Herman De Loor over de gedachtewisseling met de Vereniging van de Vlaamse Provincies over het provinciefonds
– 517 (2000-2001) – Nr. 1.

- Verslag namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen uitgebracht door mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen over de gedachtewisseling over de jaarlijkse schriftelijke verslaggeving van de Vlaamse regering aan het Vlaams Parlement en de Kinderrechtencommissaris omtrent de implementatie van het VN-verdrag van 20 november 1989 inzake de rechten van het kind – januari 1999 tot 31 maart 2000
– 521 (2000-2001) – Nr. 1.

MEDEDELING VAN DE VLAAMSE REGERING**Indiening**

De voorzitter : De volgende mededeling van de Vlaamse regering werd ingediend :

- Verslag aan het Vlaams Parlement 1999-2000 over de toepassing van het decreet van 13 mei 1997 houdende de opvolging van de resoluties van de Wereldvrouwenconferentie die van 4 tot 14 september 1995 in Peking heeft plaatsgehad (voortgangsrapport voor de periode juli 1999 tot en met september 2000)
(DOC 88/2000-2001).

Voorzitter

Deze mededeling van de Vlaamse regering ligt ter inzage op de afdeling Decreetgevend Secretariaat van het Vlaams Parlement.

- Activiteitenverslag 1999 van het Instituut voor de Nationale Rekeningen (DOC 84/2000-2001).

Dit jaarverslag ligt ter inzage op de afdeling Decreetgevend Secretariaat van het Vlaams Parlement.

MEDEDELINGEN VAN HET MINISTERIE VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Indiening

De voorzitter : De volgende mededelingen van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap werden ingediend :

- Statistisch jaarboek van het Vlaams Onderwijs (DOC 79/2000-2001) ;
- Advies van de Vlaamse Adviesraad voor de Erkenning van de Verzorgingsvoorzieningen d.d. 18 november 2000 over het bezwaarschrift van Dendermonde, A.Z. St. Blasius inzake het voorstellen tot weigering van oprichting van een CAD in de stadskliniek te Lokeren (DOC 80/2000-2001) ;
- Gelijke kansen in het Vlaamse onderwijs – Het beleid inzake kansengelijkheid (DOC 83/2000-2001) ;
- Advies d.d. 19 december 2000 van de Vlaamse Gezondheidsraad betreffende borstkanker-screening (DOC 85/2000-2001).

Deze mededelingen van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap liggen ter inzage op de afdeling Decreetgevend Secretariaat van het Vlaams Parlement.

JAARVERSLAG**Indiening**

De voorzitter : Het volgende jaarverslag werd ingediend :

MEDEDELING VAN DE MILIEU- EN NATUURRAAD VAN VLAANDEREN (MINA-RAAD)

Indiening

De voorzitter : De volgende mededeling van de MINA-raad werd ingediend :

- Jaarverslag 1999 (DOC 82/2000-2001).

Deze mededeling van de MINA-raad ligt ter inzage op de afdeling Decreetgevend Secretariaat van het Vlaams Parlement.

MEDEDELING VAN HET FONDS VOOR HET WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK – VLAANDEREN

Indiening

De voorzitter : De volgende mededeling van het Fonds voor het Wetenschappelijk Onderzoek – Vlaanderen werd ingediend :

- Beleidsplan 2001-2005 en bestedingsanalyse 1991-2000 (DOC 81/2000-2001).

Deze mededeling van het Fonds voor het Wetenschappelijk Onderzoek – Vlaanderen ligt ter inzage op de afdeling Decreetgevend Secretariaat van het Vlaams Parlement.

MEDEDELINGEN VAN DE VLAAMSE MILIEUMAATSCHAPPIJ

Indiening

De voorzitter : De volgende mededelingen van de Vlaamse Milieumaatschappij werden ingediend :

- Rapport over lozingen in de lucht 1980-1999 (DOC 86/2000-2001) ;
- Rapport over de luchtkwaliteit in het Vlaamse Gewest 1999 (DOC 87/2000-2001).

Deze mededelingen van de Vlaamse Milieumaatschappij liggen ter inzage op de afdeling Decreetgevend Secretariaat van het Vlaams Parlement.

ARRESTEN VAN HET ARBITRAGEHOF

Indiening

De voorzitter : De volgende arresten van het Arbitragehof liggen ter inzage op de afdeling Decreetgevend Secretariaat van het Vlaams Parlement :

- Arrest nr. 131/00 van 13 december 2000 ;
- Arrest nr. 132/00 van 13 december 2000 ;
- Arrest nr. 133/00 van 13 december 2000 ;
- Arrest nr. 134/00 van 13 december 2000.

KENNISGEVINGEN VAN HET ARBITRAGEHOF

Indiening

De voorzitter : De volgende kennisgevingen van het Arbitragehof betreffende beroepen tot vernietiging en prejudiciële vragen liggen ter inzage op de afdeling Decreetgevend Secretariaat van het Vlaams Parlement :

- Rolnummers 1916, 2010, 2038, 2039 en 2076 (samengevoegde zaken) ;
- Rolnummer 2032 ;

- Rolnummers 2041 en 2078 (samengevoegde zaken) ;
- Rolnummer 2051.

MOTIE VAN ORDE

Voorstel tot aanvulling van de agenda

De voorzitter : Dames en heren, met toepassing van artikel 46 van het Reglement heeft de heer De Roo bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Mijnheer de voorzitter, ik vraag me af of het mogelijk is iets aan de agenda toe te voegen. Er is voor het kerstreces namelijk afgesproken om de bevindingen van de werkgroep Leden betreffende een correcte cumulatierегeling voor parlementsleden die tevens andere functies uitoefenen, tijdens de eerste plenaire vergadering van het nieuwe jaar te behandelen. Ik meen dat de documenten vandaag klaar zijn en op de banken kunnen worden rondgedeeld. Ik zou dan ook willen voorstellen om dit punt aan de agenda toe te voegen.

De voorzitter : Ik zal bij de diensten van het Vlaams Parlement nagaan of men dit tot een goed einde heeft weten te brengen. Indien mogelijk, zullen we dit punt deze namiddag behandelen.

Het incident is gesloten.

VOORSTEL VAN DECREET van mevrouw Patricia Ceysens c.s. houdende de inrichting van activiteiten inzake opvoedingsondersteuning – 282 (1999-2000) – Nrs. 1 tot 4

Algemene bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het voorstel van decreet van mevrouw Ceysens c.s. houdende de inrichting van activiteiten inzake opvoedingsondersteuning.

De algemene bespreking is geopend.

Voorzitter

Mevrouw Janssens, verslaggever, verwijst naar het schriftelijk verslag.

Mevrouw Ceysens heeft het woord.

Mevrouw Patricia Ceysens (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, het voorliggende decreet betreft de inrichting van activiteiten inzake opvoedingsondersteuning. Ik heb dit voorstel de voorbije dagen op verschillende plaatsen moeten toelichten. Tot mijn grote verwondering roept dit thema bij vele mensen vragen op.

Sommige mensen vragen zich af of die ondersteuning wel nodig is en of de overheid dit wel dient te subsidiëren. Bovendien kan men van vele gezichten aflezen dat men vindt dat er nu en dan teveel aandacht aan kinderen wordt besteed. Sommige mensen die het wel eens zijn met dit voorstel denken dan weer dat deze opvoedingsondersteuning ervoor zal zorgen dat kinderen niet langer zullen rondhangen en niets verkeerd meer zullen doen. Met dit voorstel van decreet ambiëren we de ene noch de andere invalshoek. Daarom wens ik eerst te verduidelijken wat we wel ambiëren.

Onder meer op grond van de rondetafelconferentie over de bijzondere jeugdzorg die tijdens de vorige legislatuur werd georganiseerd, hebben we vastgesteld dat heel wat mensen de mening zijn toegedaan dat het goed is dat ouders zich bewust zijn van de belangrijke taak om kinderen en jongeren op te voeden en te laten ontwikkelen tot fijne volwassenen. Dat is precies de onderliggende ambitie van dit voorstel van decreet. We willen dat ouders die steeds meer vragen blijken te hebben, ergens met die vragen terecht kunnen om van deskundigen te vernemen wat precies in die kleine hoofdjes omgaat en hoe kinderen op een goede en gezonde manier hun creativiteit kunnen ontplooiën.

Soms vraagt men mij of het dan allemaal zoveel erger is geworden. Daarop moet ik bevestigend en ontkennend antwoorden. In de voorbije jaren zijn de kinderen immers een aantal zaken kwijtgespeeld, bijvoorbeeld de ruimte waarin ze spontaan konden doen wat ze leuk vonden – de boomgaard om in een boom te klauteren en er desnoods uit te vallen. Daartegenover staat dat ze nu andere dingen gekregen hebben, soms zelfs te veel. In hun beperkte ruimte worden ze nu overladen met speelgoed, video's, enzovoort.

Daarom zou het ons inziens goed zijn de ouders ergens te kunnen bijeenbrengen om daarover te kunnen spreken en om leuke activiteiten te kunnen ontdekken waardoor kinderen op een goede en gezonde manier tot verdere ontwikkeling kunnen komen. De ouders zijn in dit verband zelf vragende partij. Degelijke voordrachten, debatten, voorlichtingsactiviteiten, opleidingen, trainingen en vormingen over opvoeding blijken enorm veel ouders aan te trekken en bereiken enorme groepen. Toch is het niet altijd evident daarvoor een goede spreker te betoelagen. Die betoelaging vormt in dit voorstel van decreet precies het uitgangspunt.

Het zijn immers niet de uitnodigingen die veel geld kosten en ook de infrastructuur zorgt zelden voor financiële problemen, vermits deze activiteiten meestal plaatsvinden in de lokalen van een kinderdagverblijf, van een school, van een buurthuis of dergelijke meer. De grootste kost is de vergoeding voor de deskundige spreker die vaak 5 à 6.000 frank voor een avond vraagt. Zelfs als men aan de aanwezigen een vrijwillige bijdrage van bijvoorbeeld 100 frank vraagt, blijkt dit meestal nog verre van toereikend te zijn om deze vergoeding te kunnen betalen. Bedoeling van dit voorstel van decreet is dus voor deze vergoeding aan de initiatiefnemende organisatie – in casu een oudervereniging – een betoelaging toe te kennen vanwege de Vlaamse Gemeenschap. Welke organisaties of deelverenigingen daarvoor in aanmerking komen, wensen we bij amendement verder te verduidelijken omdat we de voorbije dagen hebben vastgesteld dat daarover nogal wat misverstanden of onduidelijkheden bestaan. In het geval van de BGJG die heel wat pedagogische oefenscholen organiseert, denk ik bijvoorbeeld aan de diverse organisaties van de bond op het lokale terrein.

Tijdens onze werkzaamheden hebben we aan het activiteitengamma – opleiding, vorming en training – ook nog de voorlichting toegevoegd omdat dit een lagere drempel inhoudt. Bij opleiding, vorming en training wordt immers van de ouders gevraagd zich enigszins bloot te geven, iets wat bij voorlichting niet het geval is. Bij voorlichting kunnen ze in een eerste fase gewoon luisteren en interessante zaken oppikken. In een latere fase blijken ze dan hun schroom wat opzij gezet te hebben zodat ze dan toch met hun eigen vragen en verzuchtingen voor de dag durven komen. In de commissie werd een amendement goedgekeurd waarin werd afgesproken om consequent ook de term 'voorlichtingsactiviteiten' op te nemen. Ik heb in de gecoördineerde tekst, die na opname van de amendementen bij het verslag werd gevoegd, echter gemerkt dat dit niet het geval is. Op twee plaatsen

Ceysens

ontbreekt de term. Daarom dien ik een technisch amendement in.

Voorlichtingsactiviteiten verschillen op één punt van de andere activiteiten. We hebben bepaald dat aan de opleidings-, vormings-, en trainingsactiviteiten een reeks avonden moet worden besteed. Eén avond zou immers te vrijblijvend zijn voor een echte training in ouderlijke vaardigheden. De ouders moeten meerdere keren samenkomen in groepsverband. We hebben enkel het minimale aantal deelnemers van de groepen vastgelegd. Voor minder dan 12 deelnemers kunnen geen middelen van de Vlaamse Gemeenschap worden aangewend. Voor voorlichtingsactiviteiten volstaat één avond wel. Dat is gebleken uit het succes van de lezingen die dokter Peter Adriaenssens overal in het Vlaamse land houdt. Ik heb zelf gemerkt dat hij voor uitverkochte zalen spreekt. Enorm veel ouders willen horen hoe moet worden omgegaan met jonge kinderen en met pubers.

Dankzij het decreet en de uitvoeringsbesluiten zullen heel wat organisaties de financiële mogelijkheid krijgen om hun plannen uit te werken. Het voorstel van decreet vormt een eerste stap in het grote project dat de commissie voor Welzijn ambieert : we willen dat de term 'opvoedingsondersteuning' in Vlaanderen een 'alombekend' woord wordt, en dat heel veel ouders van de ondersteuning kunnen genieten. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter : Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, in de eerste plaats dank ik de verslaggever en de diensten voor het verslag van de besprekingen in de commissie. Het verslag werd niet mondeling toegelicht, maar ik heb het aandachtig gelezen. Het biedt een goede verwoording van de besprekingen. Hetzelfde geldt voor het verslag van de hoorzitting, dat een hele boterham vormt.

De CVP had om de hoorzitting gevraagd om de opvoedingsondersteuning in zijn ruime betekenis aan de orde te brengen. Al hadden we tijdens de voorbereiding van ons voorstel van resolutie reeds heel wat contacten gelegd met mensen uit de sector, toch kwamen tijdens de hoorzitting nog nieuwe en relevante invalshoeken en thema's aan bod.

We betreuren dat het voorliggende voorstel van decreet beperkt is en niet alle aspecten van opvoe-

dingsondersteuning omvat. Opvoedingsondersteuning is noodzakelijk, maar daarbij mag niet worden uitgegaan van de stigmatisering dat ouders geen goede opvoeding zouden bieden of dat ze hun kinderen teveel zouden verwennen. Opvoedingsondersteuning moet dienen om de ouders antwoorden te geven op hun vele vragen. Het is de positieve bekommernis van ouders om hun kinderen een goede opvoeding te geven. Dat verklaart de toeloop naar mensen zoals dokter Adriaenssens, maar ook naar anderen met een minder grote naam. We betreuren echter dat geen aandacht wordt geschonken aan opvoedingsondersteuning in het algemeen, ook als preventie in het kader van jeugdhulpverlening. Er wordt slechts een klein deelaspect geregeld en financieel vergoed. Het gaat hier om een te beperkte invalshoek. Dit voorstel van decreet bouwt voort op het bestaande besluit inzake gezinsopvoedkundige activiteiten. We willen enkele punten beklemtonen die voor ons belangrijk zijn.

Ten eerste wordt er een preventief ondersteunend kader geboden aan gezinnen. Dat speelt in op "de verrijking van de opvoeding", zoals professor Vandemeulebroecke dit noemt. Het is belangrijk mensen te bevestigen in de goede dingen die ze doen. Men moet de kans krijgen elkaar te ontmoeten en vanuit die verbondenheid een netwerk te vormen waarop kan worden teruggevallen. Mensen die bij elkaar terecht kunnen hebben geen professionele hulp nodig. Dat versterken van netwerken vinden we erg belangrijk. Dit voorstel geeft daar een kleine aanzet toe via het organiseren van activiteiten. We hopen dat dit mensen samenbrengt om ervaringen uit te wisselen zonder dat ze zich daarbij gestigmatiseerd of onzeker voelen.

Ten tweede vinden we het belangrijk dat de initiatiefnemers van zulke activiteiten kunnen worden uitgebreid. Het decreet vermeldt erkende organisaties en verenigingen. Dat betekent concreet oudercomités, buurtwerkingen en kinderdagverblijven, maar het gaat volgens mij ook over bijvoorbeeld de plaatselijke voetbalclub, die evenzeer bezig is met de opvoeding van kinderen. Ook die groepen krijgen nu een kans. Ik denk bijvoorbeeld ook aan een oudergroep van de vereniging voor autisme, die regelmatig samenkomt : ook die groep kan een initiatief nemen. Het gaat echter nog verder : ook gewoon tien vrouwen kunnen een dergelijk initiatief nemen en een aanvraag indienen. Het is dus positief dat er een uitbreiding is van initiatiefnemers, maar wat losse initiatieven betreft, kunnen er toch vragen rijzen in verband met kwaliteit, betrokkenheid, deskundigheid, enzovoort.

Becq

Ten derde zijn kwaliteit en deskundigheid belangrijk. Dit moet een plaats krijgen in de organisatie van activiteiten. Kinderen zijn belangrijk, daar zijn we het allemaal over eens. De opvoeding van kinderen, de omgang met mensen is gebaseerd op waarden. Als men inhoud overbrengt, doet men dat op een bepaalde manier : ingekleurd door waarden, voorbeelden en accenten. De kwaliteit en deskundigheid van de spreker, de continuïteit van de organisatie of initiatiefnemer moeten worden gewaarborgd. Er moet natuurlijk ruimte overblijven voor de visie van de ouders. De methodiek vinden we eveneens belangrijk en komt onvoldoende aan bod in dit voorstel van decreet. De laagdrempeligheid wordt gerealiseerd doordat een groter aantal initiatiefnemers in aanmerking komt, maar ook de versterking van de subsidiëring is daarbij nodig. Zowel reeksen als eenmalige informatie-activiteiten moeten mogelijk zijn en worden gefinancierd.

Deze accenten vinden we gedeeltelijk terug in het voorstel van decreet. We botsen echter ook op tekorten. Het oorspronkelijke besluit en budget voor dit soort activiteiten concentreerde zich zowel op opvoeding als op het functioneren van het gezin en op de persoonlijkheidsontwikkeling. De commissie voor Welzijn heeft geprobeerd om van opvoedingsondersteuning een maatschappelijk thema te maken. We moeten het immers niet alleen over ruimtelijke ordening en economie hebben, maar ook over opvoeding. We slagen stilaan in ons opzet. We mogen het gezin en de relaties tussen mensen echter niet vergeten bij onze subsidiëring.

In de commissie voor Welzijn hadden we daarover een discussie. Men vond dat thema's zoals relaties en vruchtbaarheid onder het hoofdstuk 'opvoeding' vallen, maar alleen de activiteiten inzake opvoeding worden gesubsidieerd. Een goede relatie tussen man en vrouw heeft uiteraard zijn weerslag op de kinderen, maar een info-avond daarover wordt niet gesubsidieerd. Men vraagt dus een grote creativiteit van de organisaties in de formulering van hun activiteiten om toch maar subsidies te krijgen. Ik betreur dat. Intermenselijke relaties zijn waardevol op zich. Een aantal thema's en activiteiten zullen uit de boot vallen, 'Liefde op latere leeftijd' bijvoorbeeld. De relatie tussen oudere mensen is ook belangrijk, ook al staat dat niet direct in het teken van de opvoeding van kinderen. Een organisatie omschrijft die thema-avond dan maar als : een goede relatie tussen de grootouders is belangrijk omdat de kleinkinderen vaak bij de grootouders langskomen. Ik denk niet dat we dat willen.

In de commissie heb ik reeds gezegd dat ik het jammer vind dat thema's in verband met depressies nu niet meer in aanmerking komen. De depressie-thematiek wordt echter regelmatig aan de orde gesteld door mensen die werken met mensen die uit de echt zijn gescheiden. Bepaalde groepen die met gescheiden mensen werken en die willen helpen bij de verwerking van de scheiding via dergelijke activiteiten, vallen nu uit de boot. In de commissie zegt men mij dat dit niet het geval is indien er kinderen bij betrokken zijn. Ik vind dat een verkeerd discours. Ik vind dat thema's die te maken hebben met gezinsfunctioneren ook in aanmerking moeten komen. Ik ben me er trouwens van bewust dat de term gezinsfunctioneren hier wat ongelukkig is gekozen.

De problematiek van de onvruchtbaarheid heeft ook niet rechtstreeks met kinderen te maken. Er is een organisatie, waarvan de naam me even ontsnapt, die ook dat thema voorlegt onder de titel 'Onvruchtbaarheid baart zorgen'. Ik ken verschillende mensen die met onvruchtbaarheid te kampen hebben. Dat is een heel pijnlijke en moeilijke zaak. Die mensen zijn over het algemeen blij dat ze met anderen kunnen samenkomen om erover te praten. Kunnen wij die mensen nu zeggen dat ze dat mogen blijven doen, maar dat het wel ondergeschikt is aan opvoedingsondersteuning ?

Ik vind het jammer dat we met het huidige voorstel een aantal zaken gewoon opzij schuiven. Het gaat toch immers om laagdrempelige activiteiten die een leemte in onze samenleving opvullen en die een opstapje zijn naar een gevoel van samenhang en verbondenheid, zonder dat men daarvoor naar de professionele hulpverlening moet stappen. Daar moeten we toch even over nadenken.

Ik heb gezegd dat we kwaliteit en deskundigheid heel belangrijk vinden. Er moet netwerkvorming mogelijk zijn. Uiteindelijk vinden we die kwaliteit en deskundigheid onvoldoende terug in het huidige voorstel van decreet. Hierover is ook geen inhoudelijke bespreking gehouden in de commissie. We kunnen wel zeggen dat de minister dat zal oplossen en ik ben er zeker van dat de minister 'kwaliteit en deskundigheid' ook zo goed mogelijk zal proberen in te vullen, maar toch vind ik het jammer dat de indieners geen richting konden aangeven.

In het oude systeem van gezinsopvoedkundige activiteiten moest men thema's aanbrenge en ter goedkeuring voorleggen aan de administratie en aan dat thema moest men een schema verbinden. Zo kon men heel duidelijk iets over de concrete in-

Becq

houd zeggen. Men moest de inhoud van de activiteit duidelijk maken, of die activiteit nu een training of een informatiesessie was. Dat was toch belangrijk in verband met kwaliteit en deskundigheid. Een aantal thema's werden afgewezen. Bovendien werden een aantal thema's in overleg met de administratie bijgestuurd. Ik vind het belangrijk dat zoiets kan en misschien moet die mogelijkheid in de uitvoering worden opgenomen.

In grotere organisaties was er een systematische begeleiding en opleiding van sprekers en lesgevers om de deskundigheid na te gaan en verder uit te bouwen. In een bepaalde afdeling van een grote organisatie werd dan een spreker uitgenodigd, en de afdeling kreeg een evaluatieformulier waarop ze achteraf de spreker evalueerde. Heeft de spreker het op een goede manier gebracht en heeft hij rekening gehouden met de aanwezigen? De evaluatie werd teruggestuurd naar de overkoepelende organisatie, die in geval van problemen contact opnam met de lesgever.

Ik heb zelf een tijd lesgegeven, al was het niet in verband met opvoedkunde en ook niet in dit systeem, maar ook daar was er een systeem van opvolging, om zeker te zijn van de kwaliteit van de sprekers. Het is immers niet omdat men goede ideeën heeft dat men een goede methode van overbrengen heeft.

Zoals het voorstel nu voorligt, kan ik met het bestuur van de voetbal activiteiten organiseren. Dit is een goede zaak. Ik kan bovendien met de vijf vrouwen waar ik nu mee ga joggen activiteiten organiseren. Wij vormen immers een netwerk en we hebben allemaal met kinderen te maken. Misschien zit er zelfs een pedagoge of iemand uit het onderwijs in onze groep. Die komt wellicht in aanmerking als 'deskundige'. Zo kan mijn koffiekranseje ook nog mee worden betoelaagd. We zijn immers uiteindelijk een vereniging omdat we regelmatig samenkomen. Hopelijk geeft dit soort van activiteiten geen aanleiding tot subsidiëring.

Mevrouw de minister, u moet er goed op toezien dat kwaliteit en deskundige begeleiding worden gevrijwaard. Ze zijn terug te vinden in het kwaliteitsdecreet dat naar aanleiding van het vorige besluit door de verschillende organisaties werd gesteund. Men had hiervoor ook in uitvoeringsbesluiten voorzien. Hierbij was de afspraak gemaakt dat inhoud, opleiding, methode en attitude van de deskundige begeleider mee aan de orde zou komen. Men kan deze elementen terugvinden in het ver-

slag van de hoorzitting. Mevrouw Pieck van de administratie voor Welzijn heeft verscheidene van die punten naar voren gebracht.

Mevrouw de minister, met het beschikbare budget worden een aantal activiteiten betoelaagd. Welke prioriteiten zal men leggen? Zal men werken volgens het principe 'die eerst komt, eerst maalt'? Als men dan eerst goed de eigen achterban informeert, kan men in aanmerking komen. Komen er nog een aantal andere kwaliteitscriteria zodat dit budget effectief goed wordt besteed?

In onze amendementen hadden we voorgesteld dat er een algemene financiering mogelijk was voor groepen die werken met thema's inzake gezins- en opvoedingsondersteuning. De mogelijkheid om prioriteiten zelf te bepalen bleef echter bestaan. Men moet wat dat betreft enige vrijheid laten. Een lage drempel en de vrijheid om direct in te spelen op vragen en noden moet worden gevrijwaard. Aan een aantal thema's moet men wel een extra stimulant geven. We hadden een amendement ingediend dat hieraan tegemoet kwam. In het huidige voorstel is dit niet expliciet opgenomen.

De voorzitter : Mevrouw Ceysens heeft het woord.

Mevrouw Patricia Ceysens : Mevrouw Becq, ik heb een aantal bemerkingen bij uw betoog. U maakt graag een karikatuur van wie deze opvoedingsondersteuning allemaal kan organiseren. Ik zou het een enorm succes vinden mochten een aantal voetbalclubs erin slagen om ouders bij elkaar te brengen. Zo zou men misschien ook veel vaders kunnen bereiken. Ik vrees alleen dat die clubs wel andere prioriteiten hebben. Het welslagen zou ik echter de toetssteen van ons succes noemen.

U maakt ook een karikatuur van de thema's. U vindt het dramatisch dat bepaalde zaken wegvallen. We hebben duidelijk prioriteiten willen leggen. Politiek bedrijven houdt in dat men keuzes moet maken. We hebben niet zoveel middelen ter beschikking. Er zullen gelukkig een aantal thema's, die u niet noemt, wegvallen. Ook ik kan uit die lijst citeren. Zo is er bijvoorbeeld 'de euro, zorg dat je frank op tijd valt'. Dit zouden we wel moeten betoelagen met de schaarse beschikbare middelen om gezinnen te leren omgaan met bepaalde vaardigheden inzake kinderen. Ik kan het voorbeeld citeren van "huidwonden, brandwonden, spier- en peesscheuren, verstuingen en kneuzingen". Ik kan zo nog even doorgaan. Het kunnen best goede thema's zijn, maar er zijn ook andere organisaties die hiervoor kunnen instaan.

Ceysens

Hopelijk zullen een aantal thema's die u niet citeert, dus zeker wegvallen. Indien dat gebeurt voor thema's die volgens ons wel aan bod moeten komen, zullen we nagaan hoe ze op een ander moment en een andere manier kunnen worden behandeld. We hebben heel duidelijk gekozen voor een aflijning naar opvoeding en ouderlijke vaardigheden. Er is hier bij heel wat gezinnen vraag naar. Doordat een aantal thema's expliciet worden, moeten we ervoor zorgen dat bepaalde onderwerpen elders aan bod komen.

Mijn derde punt betreft uw stokpaardje : de kwaliteit. Volgens u introduceren we de totale losbandigheid. Eender wie zal gelijk wat kunnen vertellen. Het voorstel van decreet bepaalt dat begeleiders met de nodige deskundigheid over de opvoeding van kinderen en jongeren moeten spreken. Het parlement heeft nooit bepaald wat men met gezinseducatie bedoelde. Er is nooit een decreet goedgekeurd. Er is alleen maar een – zij het daar vaak bejubeld – besluit over gezinseducatie genomen, maar dan geraakte men ook niet verder dan te spreken over deskundige begeleiding.

U moet wat meer nuanceren. U maakt een karikatuur van het initiatief. Wat u pijnpunten noemt, zijn voor ons factoren van succes.

Mevrouw Sonja Becq : Ik deel uw mening : hoe meer hoe liever. De voetbalclub mag die activiteiten gerust organiseren. U zegt dat ik er een karikatuur van maak. Ik denk nochtans echt dat dit belangrijk is.

Ik vraag me wél af of uw budget zal volstaan, en ik wil weten welke prioriteiten de minister zal leggen als dat niet het geval zal zijn. Gaat het geld naar diegenen die er het eerst om vragen, of zullen nog andere criteria meetellen ? Ik heb een aantal doelstellingen opgenoemd die steun verdienen. Men kan zich afvragen of ze hier thuishoren. Gisterenavond heb ik een stukje gezien van de tv-uitzending over brandwonden. Hoort de behandeling van dat thema hier thuis ? Dat onderwerp is alleszins te belangrijk om zomaar weg te wuiven.

De totstandkoming van dit decreet biedt de kans om de kwaliteit te definiëren, en ten behoeve van de minister enkele bakens uit te zetten. De meerderheid heeft nagelaten om dat te doen.

Een ander punt is de laagdrempeligheid. Veel meer verenigingen kunnen subsidieerbare activiteiten ontwikkelen. Hoewel ik daarbij enkele kritische

bedenkingen maak, is dat een goede zaak. Het is belangrijk dat reeksen worden betoelaagd. Er blijft echter onduidelijkheid over de eenmalige activiteiten.

Mevrouw Ceysens zegt dat ze een technisch amendement zal indienen om de voorlichting aan bod te laten komen. Ik begrijp dat niet. Mevrouw Janssens zal zich herinneren dat we samen hebben gepleit voor de betoelaging van laagdrempelige activiteiten. Mevrouw Van Den Heuvel deelde die mening. Informatievergaderingen moeten in aanmerking komen. We hebben in die zin een amendement ingediend. Mevrouw Ceysens, ik begrijp dat u het moeilijk hebt om dat amendement te integreren in uw voorstel. Tijdens de commissievergadering werd een voorstel verwoord. Op bladzijde 10 van het verslag staat er : 'Mevrouw Ceysens zegt het amendement nummer 16 in te trekken. Op die manier valt voorlichting niet onder de verplichting dat een reeks minimum drie samenkomsten op zes maanden bevat.'

Mevrouw Ceysens, eigenlijk kiest u er bewust voor om de voorlichting uit de regeling te lichten. Wilt u eenmalige voorlichtingsactiviteiten wel of niet subsidiëren ? Dat is mij niet duidelijk.

Mevrouw Patricia Ceysens : In artikel 2, paragraaf 2 is sprake van activiteiten voor opvoedingsondersteuning. In de ontwerp tekst was sprake van opleidings-, vormings- of trainingsactiviteiten. In een amendement hebben we daar voorlichtingsactiviteiten aan toegevoegd. Om consequent te zijn, moest dat ook in artikel 3 gebeuren. Dat is ook gebeurd. Maar die aanpassing moest ook in artikel 2, paragraaf 3 en in artikel 4, paragraaf 1 worden opgenomen. Dat is echter niet gebeurd.

Het was een bewuste keuze om dit niet in paragraaf 2 op te nemen, omdat we daar de reeksen inschreven. Het is op 3 plaatsen niet opgenomen, alhoewel het amendement ertoe strekte om dit op 2 van de 3 plaatsen wel te doen. Op de derde plaats is het net niet opgenomen. Op 2 andere plaatsen, namelijk artikel 2, ten derde, en artikel 4, paragraaf 1, moest het wel worden opgenomen.

Dit stond vermeld in het amendement dat werd goedgekeurd. We trachten dit recht te zetten, omdat het amendement op die plaats niet is uitgevoerd.

Mevrouw Sonja Becq : Wij hadden een sub-subamendement klaargemaakt voor het geval dit nodig mocht blijken. Het gevolg is dat voor de eenmalige activiteiten die u voorstelt, het geen belang heeft

Becq

hoeveel mensen samenkomen en voor welke duurtijd.

In paragraaf 2 wordt immers expliciet over minimum drie samenkomsten en een minimum en maximum aantal deelnemers gesproken. Dit betekent dat u de normen strenger stelt, terwijl u eigenlijk een lage drempel beoogt. U maakt het moeilijk door te stellen dat de drie activiteiten binnen de 6 maanden moeten worden georganiseerd. Voor het aantal deelnemers wordt de drempel eveneens vrij hoog gelegd. Uit het feit dat u in paragraaf 2 wel de aantallen aanhaalt, leid ik af dat er geen beperkingen zijn voor eenmalige activiteiten. Indien u dit toch wenst, wil ik hierover duidelijkheid in een amendement. U zou ook expliciet aan de minister opdracht kunnen geven om voor deze eenmalige activiteiten criteria over duur of aantallen op te stellen, zo niet ontstaat grote onduidelijkheid en rechtsonzekerheid.

Mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen : Mijnheer de voorzitter, ik denk dat er een aantal zaken door elkaar worden gehaald. De geest van dit voorstel van decreet zegt dat er op een soepele manier wordt omgegaan met opvoedingsactiviteiten in een ruime betekenis. Het woord voorlichting is eraan toegevoegd omdat het de intentie was dit telkens in te bouwen. Bij de verslaggeving waren sommige punten onduidelijk, gezien de gang van zaken tijdens de bespreking.

Wij willen hierover duidelijkheid en u zult ongetwijfeld bereid zijn, mevrouw Becq, de geest van het decreet te respecteren, en niet te vallen over punten of komma's.

Mevrouw Patricia Ceysens : Een deel van de verarring is reeds weggenomen. De vraag om het woord voorlichting op te nemen waar andere reeksen activiteiten worden genoemd, stond in de amendementen vermeld, behalve in paragraaf 2. Maar op die plaats is het correct dat het niet werd ingeschreven.

Er is zelfs een amendement om daar voor alle duidelijkheid een zinnetje aan toe te voegen, namelijk dat deze vereiste niet geldt voor een voorlichtingsactiviteit. De andere vereisten, zoals een minimum aantal deelnemers bijvoorbeeld, blijven ook gelden voor een voorlichtingsactiviteit. Om hierover geen enkel misverstand te laten bestaan, hebben we een amendement ingediend dat stelt dat alle vereisten inzake de voorlichtingsactiviteiten worden opgenomen in de artikelen waar ze thuishoren. Na 6

maanden zou dit op punt moeten staan en zou men moeten komen tot een situatie dat deze vereiste niet geldt voor een voorlichtingsactiviteit. De andere vereisten blijven wel gelden.

Mevrouw Sonja Becq : De geest kan misschien wel overeenstemmen, mevrouw Janssens, maar het probleem is dat we hier met wetgevend werk te maken hebben. Haast hierbij is uit den boze. Tijdens de zitting snel een aantal amendementen en wijzigingen aanbrengen, kan aanleiding geven tot slecht juridisch-technisch werk. Daar moet men op het terrein mee werken. Mijn bekommernis betreft de duidelijkheid. Ik hoop dan ook dat er meer duidelijkheid komt in de uitvoeringsbesluiten.

Tot slot heb ik nog kritiek op de overgangsbepalingen. We hebben het daar ook in de commissie al over gehad. Deze overgangsbepalingen zijn een teken van onbehoorlijk bestuur. Op dit moment bestaat er een besluit gezinsopvoedkundige activiteiten op grond waarvan een aantal erkende verenigingen de juridische zekerheid hebben dat ze hun programma kunnen uitwerken en aanvullen. Dit betekent dat ook een plaatselijke vereniging die heeft beslist om in mei een bepaalde activiteit te organiseren, zoals bijvoorbeeld het omgaan met depressies, en die daarvoor wordt betoelaagd, vanaf 1 april geen subsidies meer kan krijgen. Organisaties die konden rekenen op een subsidiëring, vallen nu dus zonder.

Een tweede probleem inzake de overgangsbepalingen is onze vrees voor een vacuüm in de voorliggende regelgeving indien het huidige decreet op 1 april wordt opgeheven. Als er op 1 april nog geen uitvoeringsbesluiten zijn, dan wordt een vacuüm gecreëerd. Het deed me dan ook plezier toen ik gisteren, bij het doornemen van het verslag van de hoorzitting, las dat mevrouw Pieck van de administratie meende dat het van correct bestuur zou getuigen indien men in de uitvoeringsbesluiten van het voorliggende voorstel het voorgaande besluit zou opheffen. Als het huidige voorstel van decreet in werking treedt terwijl er nog geen uitvoeringsbesluiten zijn, dan kan niemand een beroep doen op de subsidiëring en ontstaat er een vacuüm.

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Bij een wijziging van een regelgeving worden altijd een aantal zaken opgeheven en een aantal nieuwe zaken mogelijk gemaakt. Als het parlement deze namiddag dit voorstel van decreet goedkeurt, dan zal ik volgende week een brief schrijven naar alle organisaties die een beroep doen op de subsidiëring. Daarin zal ik

Vogels

hen meedelen dat het huidige besluit op 1 april vervalt. We zullen alles in het werk stellen om de uitvoeringsbesluiten voor 1 april af te krijgen. Het parlement heeft me niet veel tijd gegeven en heeft me terecht een aantal vragen gesteld.

We zullen in nauwe samenwerking met de commissie die uitvoeringsbesluiten gestalte geven. Daarbij moeten we natuurlijk een aantal prioriteiten stellen. Ik meen echter dat dit rond kan zijn tegen 1 april. Ook de administratie zal hier prioriteit aan geven.

De voorzitter : Mevrouw Ceysens heeft het woord.

Mevrouw Patricia Ceysens : We hopen inderdaad dat dit in een goede samenwerking met de commissie kan gebeuren.

Mevrouw Becq, er zijn steeds twee zijden aan de medaille. U zegt dat men door het opheffen van het besluit een aantal organisaties meedeelt dat ze pech hebben, maar er zijn nog andere organisaties die dit alles ook organiseren en daar niet voor worden betaald. Aan hen zegt men al veel langer, al heel wat jaren, dat ze nu eenmaal pech hebben en dus geen betaald krijgen. We hebben getracht de basisorganisaties, welke die ook zijn, op een rechtvaardige wijze te betalen. Een belangrijke verdienste van dit voorstel is immers dat het een veel grotere rechtvaardigheid schept : er zal meer worden gekeken naar wat deze organisaties doen dan naar wat ze zijn. Dat is een belangrijke verworvenheid.

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Ik was niet aanwezig bij de bespreking, maar ik heb het verslag ervan aandachtig gelezen. Ik heb nog een aanvullende vraag. Betekent dit dat alle verbintenissen tegenover sprekers die werden aangegaan voor de periode tussen april en juni moeten worden opgezegd ? We weten immers allemaal dat alle organisaties zo werken. Als die sprekers een schadevergoeding vragen, wie gaat daarvoor opdraaien ?

De voorzitter : Mevrouw Van Den Heuvel heeft het woord.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : We moeten ernstig blijven. De verbintenissen die in het verleden zijn aangegaan, bevinden zich binnen het budget voor 2000. Als die later moeten worden betaald, dan zal

dit gebeuren. Ik ga ervan uit dat aangegane verbintenissen zullen worden nageleefd. Men moet de zaken niet ingewikkelder maken dan ze zijn.

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Hier worden problemen gezocht. Het decreet is heel duidelijk : vanaf april is er geen subsidiëring meer mogelijk op basis van het oude besluit. Het aanvragen van subsidies voor activiteiten op de begroting 2001 is nog niet gebeurd. Organisaties kunnen dus onmogelijk verbintenissen zijn aangegaan tegenover sprekers, terwijl ze reeds de zekerheid hadden subsidies te zullen krijgen. Het probleem van de schadevergoeding is dus totaal fictief.

Volgende week zal ik alle organisaties aanschrijven om hen mee te delen dat de huidige subsidiereglementering voor 2001 vervalt op 1 april. Ik meen dus dat ze zich tijdig zullen kunnen voorbereiden. Ze weten dan immers dat ze voor activiteiten na 1 april niet meer moeten komen aankloppen voor subsidies. U stelt dit te dramatisch voor. Het probleem verdwijnt vanzelf.

Mevrouw Sonja Becq : Ik ben er niet van overtuigd dat dit probleem vanzelf verdwijnt. Ik wil alleen wijzen op het verschil tussen de intentie en de uiteindelijke tekst, en de gevolgen ervan voor vastgelegde activiteiten. Dat blijft een probleem.

Mevrouw de minister, van u wordt verwacht dat u een aantal dingen verder concreet zult uitwerken, op een goede, kwaliteitsvolle manier, in een uitvoeringsbesluit dat klaar moet zijn voor 1 april. Het lijkt me belangrijk dat u bij die voorbereiding toch nog tracht ruimte te laten voor overleg en dat u voor 1 april zorgt voor informatie voor wie geïnteresseerd is in de mogelijkheden die ze zullen krijgen. Over dit voorstel van decreet zeiden we dat het een heel klein puntje betrof in het geheel van de opvoedingsondersteuning, hoewel er veel geld aan is verbonden. We hopen dat er op een gelijke wijze in middelen zal worden voorzien voor andere elementen die ook te maken hebben met opvoedingsondersteuning, zodat ook deze aspecten een reële kans kunnen krijgen.

Op grond van wat in de hoorzittingen naar voren is gekomen, moet ook de ondersteuning van de kinderen evenals de aandacht voor kansarme groepen daarvan deel uitmaken. (*Applaus bij de CVP*)

De voorzitter : Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, dit voorstel van decreet vertrekt van de vaststelling dat een van de belangrijkste rechten van kinderen het recht op opvoeding is. Het opvoeden van kinderen en jongeren is echter zeker geen eenvoudige opdracht, integendeel. In een tijd waarin steeds meer zaken in twijfel worden getrokken, waarin jongeren – terecht – mondiger worden, waarin opvoeden meer wordt dan alleen maar ervoor zorgen dat de kinderen volwassen worden en op eigen benen kunnen staan, is opvoeden een ingewikkelde opdracht die nooit voltooid is.

Het is dan ook logisch dat ouders steeds meer vragen stellen bij en over de opvoeding van hun kinderen. Bij de opvoeding van hun kinderen stuiten de ouders immers vaak meer op vragen dan op antwoorden. De opvoeding van een kind is immers niet te herleiden tot een welbepaalde opvoedingswijze. Het verloopt niet volgens een vastgelegd scenario. Niemand heeft de wijsheid in pacht.

De maatschappelijke evolutie van de laatste jaren is zeer ingrijpend op het vlak van opvoeding. Vele maatschappelijke evoluties hebben een al dan niet onmiddellijke weerslag op de opvoeding van onze kinderen. Een van de meest ingrijpende evoluties is het wegvallen van de aandacht voor het traditionele gezin. Nochtans wordt de basis voor een goede, evenwichtige, gezonde opvoeding gelegd in het gezin : de hoeksteen van onze samenleving. Een goed en gezond functionerend gezin is de voorwaarde en de basis voor een goede opvoeding. Dit wordt helaas te weinig in dit voorstel van decreet beklemtoond. Het is nochtans een volledig juist gegeven dat nogal wat stuurloosheid bij jongeren te maken heeft met de soms moeilijke en onstandvastige gezinssituatie. Een ongezond functionerend gezin geeft ongezond functionerende gezinsleden. Tijdens de hoorzittingen is dit trouwens duidelijk aan bod gekomen.

Opvoedingsondersteuning dient dan ook in de eerste plaats te vertrekken van aandacht voor het gezin en voor ondersteuning van het gezin om het op een gezonde wijze te laten functioneren als de belangrijkste schakel binnen onze samenleving. Het is een primordiale opdracht voor de overheid dit gezin te ondersteunen, te versterken en te blijven stimuleren. De overheid moet daartoe de nodige aandacht en beleidsruimte voor het gezin vrijmaken. Alleen als van deze premisse vertrokken wordt, kunnen we met succes aandacht besteden aan opvoedingsondersteuning en hier de nodige financiële en materiële middelen voor vrijmaken.

Een belangrijke opmerking moet me toch van het hart. Mijns inziens vertrekken de indieners van dit voorstel van decreet van een verkeerd uitgangspunt. Ze gaan er immers van uit dat de thuiswerkende ouder, die zich exclusief bezighoudt met de kinderen, veeleer een uitzondering is. De thuiswerkende ouder die zich exclusief bezighoudt met de opvoeding van de kinderen, bestaat wel degelijk, maar vanwege het beleid bestaat hiervoor niet de minste interesse. Toch is waardering voor deze taak een absolute noodzaak. Vele ouders nemen bewust tijd voor de opvoeding van de kinderen. Hiervoor krijgen ze vanwege het beleid weinig of geen waardering en aandacht.

Ouders hebben de eerste en belangrijkste verantwoordelijkheid bij de opvoeding. Vandaag staan ze echter vaak onder zeer zware druk. De snel veranderende prestatie maatschappij verwacht steeds meer van de ouders. Ze moeten slagen als ouder, als partner en ook in de arbeidswereld. Ouders kunnen uiteraard zelf kiezen volgens welke principes ze hun kinderen opvoeden, maar als het misloopt worden ze door de samenleving vaak verantwoordelijk gesteld. Opvoedingsondersteuning beantwoordt dan ook aan een duidelijk bestaande nood. Het opvoeden is immers niet vanzelfsprekend.

Het is dan ook belangrijk dat ouders kunnen gaan samenzitten en ervaringen kunnen uitwisselen. Deze behoefte bestaat bij alle lagen van de bevolking. Het beleid heeft dan ook de plicht een samenhangend, toegankelijk en doeltreffend aanbod aan ondersteuning te organiseren. Het mag uiteraard geen prioriteit voor de overheid zijn dit zelf te realiseren, maar ze moet hiervoor wel de voorwaarden scheppen en de realisatie ervan stimuleren. Terecht creëert dit voorstel van decreet hiervoor de mogelijkheden.

In het voorstel van decreet worden elementen besproken waarop opvoedingsondersteuning betrekking dient te hebben. De keuze van die elementen kan ik ten volle onderschrijven. Het is inderdaad belangrijk aandacht te besteden aan kennisverwerking met betrekking tot de evolutie en de ontwikkeling van kinderen, en aan inzichten en vaardigheden inzake opvoeding. Uiteraard moet dit alles gebaseerd zijn op deskundigheid.

Ik zal niet ingaan op de talrijke details van dit voorstel van decreet. Mevrouw Becq heeft een aantal technische punten besproken. Op de meeste van die punten ben ik het met haar eens. Enkele belangrijke aspecten wil ik echter toch beklemtonen.

Dillen

In de eerste plaats moeten we bij opvoedingsondersteuning aandacht besteden aan evoluties en veranderingen in de samenleving. Dit dient echter te gebeuren op een gezonde basis. We stellen vandaag een gezonde ontwikkeling vast van het autoritaire ontwikkelingsmodel naar het overlegmodel. Dit mag echter geen aanleiding geven tot een georganiseerde chaos. Een kind moet niet alles mogen. Het vastleggen van grenzen is bijzonder belangrijk.

Hierbij heeft opvoedingsondersteuning een belangrijke taak. Een optimale ontwikkeling van kinderen en jongeren vereist zowel de beklemtoning van hun rechten als van hun plichten. Het stellen van grenzen is een evenwichtsoefening tussen die twee. Ouders voelen zich vaak onmachtig. Ze hebben vaak twijfels en vragen over wat kan en mag, maar ook over wat moet. Opvoedingsondersteuning dient aandacht te hebben voor de nood om kinderen en jongeren bij te brengen dat er rechten zijn, maar dat die ook gekoppeld zijn aan plichten. Als het over plichten gaat, zijn ouders vaak vertwijfeld en angstig. Vaak durven ze niet met de nodige slagkracht op te treden. Het is dan ook belangrijk bij opvoedingsondersteuning om hier de nodige aandacht aan te besteden.

Een tweede bekommernis betreft het begrip opvoedingsondersteuning zelf. Het is immers een zeer breed begrip. Belangrijk is dat de benadering niet te pedant, te verplichtend of te belerend overkomt. Ze moet gebaseerd zijn op vrijblijvendheid en vrijwilligheid, en moet rekening houden met de vrije wil van de ouders. Ze mag zeker niet overkomen alsof de overheid betuttelend wil optreden, een bepaald opvoedingsmodel wil stimuleren en alle andere vormen van opvoeding wil stigmatiseren. Als op die basis wordt gewerkt, zal opvoedingsondersteuning geen succes kennen. Opvoedingsondersteuning moet eerder een antwoord kunnen bieden op de vele vragen waar ouders, opvoeders en – waarom ook niet – kinderen en jongeren mee zitten.

Het aspect preventie is een belangrijk onderdeel van opvoedingsondersteuning. Dat is terecht aan bod gekomen in de hoorzittingen. We hoeven niet eens te verwijzen naar problemen zoals de drugproblematiek. Preventie is bij jongeren immers op elk gebied cruciaal. Daarbij zijn overleg, discussie en waardering voor het standpunt van kinderen en jongeren zeer belangrijk. Ze hebben een bijna aangeboren neiging om bij moeilijkheden alles wat verplicht is, als verkeerd en verwerpelijk te beschouwen. Juist in de communicatie met kinderen

en jongeren loopt het vaak fout. Vele ouders en opvoeders zijn bang van deze dialoog omdat kinderen en vooral pubers vaak dingen zeggen die kwetsen, maar die ze niet altijd zo bedoelen. Het is dan ook bijzonder belangrijk met hen te discussiëren en hen bij opvoedingsondersteuning te betrekken, om echte resultaten te kunnen boeken. Het echte contact met de kinderen en jongeren is van bijzonder belang.

Een laatste bedenking is dat opvoedingsondersteuning, hoe belangrijk ook, niet het enige onderdeel mag zijn van het gezinsbeleid van deze regering. Ik wil nogmaals pleiten voor een integraal gecoördineerd gezinsbeleid, waarin rekening wordt gehouden met alle aspecten van het gezin, en met het belang ervan. Dit ontbreekt vandaag volledig, wat ik alleen maar kan betreuren. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ?
(*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het voorstel van decreet van mevrouw Ceysens c.s. houdende de inrichting van activiteiten inzake opvoedingsondersteuning.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

– *Aangenomen.*

Artikel 2

In dit decreet wordt verstaan onder :

1° gezin : elke samenlevingsvorm met minderjarige kinderen die een herkenbare sociale eenheid op microniveau vormt ;

2° activiteiten inzake opvoedingsondersteuning : voorlichtings-, opleidings-, vormings- of trainingsactiviteiten die tot doel hebben vaardigheden te

Voorzitter

stimuleren teneinde het gezin en zijn leden te ondersteunen bij de opvoeding van de minderjarige kinderen en het functioneren van de verschillende leden binnen het gezin en de ruimere familie ;

3° initiatiefnemer : vereniging of organisatie die haar betrokkenheid bij de problematiek kan aantonen en die een opleidings-, vormings- of trainingsactiviteit rond opvoeding organiseert ;

Op dit artikel zijn er amendementen die luiden als volgt :

Amendement Nr. 26

voorgesteld door mevrouw Patricia Ceysens,
mevrouw Ria Van Den Heuvel
en mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen

Artikel 2

In 2°, op de vierde regel, het woord "stimuleren" vervangen door het woord "ontwikkelen".

Amendement Nr. 27

voorgesteld door mevrouw Patricia Ceysens,
mevrouw Ria Van Den Heuvel
en mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen

Artikel 2

In 3°, op de eerste regel, na het woord "vereniging" het woord ", deelvereniging" toevoegen.

Amendement Nr. 28

voorgesteld door mevrouw Patricia Ceysens,
mevrouw Ria Van Den Heuvel
en mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen

Artikel 2

In 3°, op de derde en vierde regel, voor de woorden "opleidings-, vormings- of trainingsactiviteit" het woord "voorlichtings-" invoegen.

De stemmingen over de amendementen en het artikel worden aangehouden.

Artikel 3

Activiteiten inzake opvoedingsondersteuning hebben tot doel via voorlichtings-, opleidings-, vormings- of trainingsactiviteiten onder deskundige begeleiding gezinnen en families en iedereen die met de opvoeding van kinderen begaan is, in staat te stellen kennis, inzichten en vaardigheden te verwerven of verder te ontwikkelen met betrekking tot de opvoeding en ontwikkeling van kinderen en jongeren.

– *Aangenomen.*

Artikel 4

§ 1. Binnen de perken van de begrotingskredieten kan de Vlaamse regering een forfaitaire tegemoetkoming toekennen aan wie een opleidings-, vormings- of trainingsactiviteit opvoedingsondersteuning organiseert.

De Vlaamse regering bepaalt het bedrag van de tegemoetkoming per activiteit.

§ 2. Een opleidings-, vormings- of trainingsreeks bevat minimum 3 samenkomsten in een tijdspanne van 6 maanden met een groep van minimum 12 deelnemers en minimum 8 deelnemers voor bijzondere doelgroepen.

Het aantal voor de tegemoetkoming in aanmerking komende activiteiten per initiatiefnemer is beperkt tot 12 per jaar.

§ 3. De begeleider kan met deskundigheid over de opvoeding van kinderen en jongeren spreken.

§ 4. De Vlaamse regering bepaalt de procedure voor de aanvraag en de toekenning van de tegemoetkoming volgens welbepaalde criteria voor de begeleider en met bijzondere aandacht voor de plaats en de inbreng van de gebruiker.

Op dit artikel zijn er amendementen die luiden als volgt :

Voorzitter

Amendement Nr. 29

voorgesteld door mevrouw Patricia Ceysens,
mevrouw Ria Van Den Heuvel
en mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen

Artikel 4

In § 1, eerste lid, op de derde en vierde regel, voor de woorden "opleidings-, vormings- of trainingsactiviteit" het woord "voorlichtings-," invoegen.

Amendement Nr. 30

voorgesteld door mevrouw Patricia Ceysens,
mevrouw Ria Van Den Heuvel
en mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen

Artikel 4

In § 2 het eerste lid vervangen door wat volgt :
"Een opleidings-, vormings- of trainingsreeks bevat minimum 3 samenkomsten in een tijdspanne van 6 maanden. Deze vereiste geldt niet voor een voorlichtingsactiviteit. Alle activiteiten worden georganiseerd voor een groep van minimum 12 deelnemers en minimum 8 deelnemers voor bijzondere doelgroepen."

De stemmingen over de amendementen en het artikel worden aangehouden.

Artikel 5

Het besluit van de Vlaamse regering van 24 juli 1997 tot regeling van de erkenning en de subsidiëring van verenigingen voor gezinseducatie, gewijzigd bij besluit van 10 december 1999, wordt opgeheven op 1 april 2001.

– *Aangenomen.*

Artikel 6

Dit decreet treedt in werking op 1 januari 2001.

– *Aangenomen.*

Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Ik wil ter informatie nog even opmerken dat onze amendementen onderweg zijn.

De voorzitter : Het spijt me, maar dat is dan te laat.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen om 16 uur de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet houden.

VERZOEKSCHRIFT betreffende de ruimtelijke ordening en de nood aan beleidsaandacht voor kinderen en jongeren
– 516 (2000-2001) – Nr. 1

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Joachim Coens, Paul Wille, Bruno Tobback en Herman Lauwers en mevrouw Isabel Vertriest betreffende de ruimtelijke ordening en de nood aan beleidsaandacht voor kinderen en jongeren
– 506 (2000-2001) – Nrs. 1 en 2

Verslag en bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde zijn het verslag namens de commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening over het verzoekschrift betreffende de ruimtelijke ordening en de nood aan beleidsaandacht voor kinderen en jongeren en de bespreking van het voorstel van resolutie van de heren Coens, Wille, Tobback en Lauwers en mevrouw Vertriest betreffende de ruimtelijke ordening en de nood aan beleidsaandacht voor kinderen en jongeren.

Het voorstel van resolutie luidt als volgt :

Het Vlaams Parlement,

- gelet op het verzoekschrift betreffende de ruimtelijke ordening en de nood aan beleidsaandacht voor kinderen en jongeren ;
- gehoord het antwoord van minister Dirk Van Mechelen ;
- gehoord het advies van het Kinderrechtencommissariaat over ruimtelijke ordening en minderjarigen ;

Voorzitter

- indachtig het Verdrag inzake de Rechten van het Kind ;
- gezien het decreet van 15 juli 1997, dat de instelling van het kindeffectrapport regelt ;
- gezien de besprekingen in de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening op datum van 8 juni, 12 en 26 oktober, 7 en 14 december 2000 ;
- verzoekt de Vlaamse regering en de nieuwe gemeente- en provinciale besturen om in de ruimtelijke ordening meer ruimte te geven aan kinderen en jongeren ;
- vraagt
 - 1° het Kinderrechtencommissariaat advies te geven over de effecten op kinderen van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening en het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen ;
 - 2° de Vlaamse regering
 - a) bij de evaluatie en goedkeuring van de Vlaamse provinciale en gemeentelijke ruimtelijke plannen, deze te toetsen aan het Verdrag inzake de Rechten van het Kind in het algemeen en artikel 3 in het bijzonder ;
 - b) te onderzoeken welke specifieke informatie- en inspraakmethodes ontwikkeld kunnen worden met het oog op een verhoogde participatie van kinderen en jongeren in de ruimtelijke planning op de verschillende niveaus, conform artikel 12 van het Kinderrechtenverdrag.

Mevrouw Vertriest, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw Isabel Vertriest, verslaggever (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik zal even de formele aspecten op een rijtje zetten. Het Vlaams Parlement heeft in juni 1999 een verzoekschrift van de VZW Forum ontvangen met de vraag om meer ruimte voor kinderen. Dit verzoekschrift is in plenaire zitting naar de commissie voor Ruimtelijke Ordening doorverwezen.

Na de indieners te hebben gehoord, heeft de commissie de minister om een antwoord gevraagd. Op

basis van de door de indieners aangehaalde problematieken en van het antwoord van de minister is in de commissie een tussentijds verslag voorgesteld. Naast een aantal voorlopige conclusies bevatte dit verslag ook de vraag om een advies van het Kinderrechtencommissariaat. Zodra dit verslag beschikbaar was, heeft de commissie besloten om dit verzoekschrift af te sluiten met, onder andere, een voorstel van resolutie in het Vlaams Parlement.

Ik zou ook even willen ingaan op de inhoud van dit voorstel van resolutie. Dit verzoekschrift draait om de vraag naar meer ruimte voor kinderen. Achter deze ene vraag schuilt evenwel een hele cluster van vragen. Ik vind het interessant om al deze vragen even op een rijtje te zetten. De behandeling van dit verzoekschrift was voor de commissie immers geen makkelijke zaak. De meeste leden zijn veel bezig met ruimtelijke ordening. Dit is een vrij technische aangelegenheid. De meeste leden zijn tegelijkertijd echter veel minder bezig met welzijnskwesties en met kinderen. De behandeling van dit verzoekschrift is voor de commissieleden eigenlijk een interessante oefening in geïntegreerd beleid geweest.

Wie zich afvraagt wat er schuilgaat achter de vraag naar meer ruimte voor kinderen, moet allereerst vaststellen dat een evenwicht tussen fysieke ruimte en psychische ruimte noodzakelijk is. Deze problematiek is zeer duidelijk gesteld tijdens het Vlaams welzijnscongres veer10-acht10.

Hoewel fysieke ruimte voor jongeren vaak nog wordt geduld, is er een duidelijk gebrek aan psychische ruimte. De jongeren hebben geen ruimte waar ze hun ding kunnen doen. In conflictsituaties gaat de voorkeur meestal naar de volwassencultuur. Het weren van de jongerencultuur leidt dan weer tot een grotere vraag naar fysieke ruimte.

Als men vanuit het oogpunt van kinderen en jongeren een aantal structuurplannen en decreten leest, merkt men gauw dat hier vooral de belangen van sectoren en functies worden afgewogen. Deze zaken worden zelden vanuit het oogpunt van de jongeren bekeken. Ook in de fysieke ruimte primeert de volwassenenruimte meestal op de jongerenruimte.

Deze behoefte aan meer ruimte blijkt niet enkel uit het verzoekschrift van VZW Forum, maar ook uit een bevraging die het Kinderrechtencommissariaat een aantal maanden geleden heeft uitgevoerd. Een van de belangrijkste vragen van de jongeren was toen duidelijk de vraag naar meer speelruimte. Tot daar het eerste aspect.

Vertriest

Het tweede aspect heeft te maken met de verschillende niveaus waarop dit alles zich afspeelt. Zo situeert de speelruimte in de straat zich op het lokale niveau, de bovenlokale jeugdinfrastructuur op het provinciale niveau en de bossen op het niveau van het Vlaams Gewest.

Het derde aspect in deze cluster van ruimte voor kinderen heeft betrekking op de grote vraag van jongeren naar participatie in de inrichting en de ordening van de ruimte. Ook op dat vlak moeten we tot onze grote spijt vaststellen dat de jongeren niet vertegenwoordigd zijn in de diverse adviesraden. Daarin was niet voorzien. Ook in het formele participatieproces zijn de jongeren dus nog onvoldoende aanwezig. Dit dient dan ook een aandachtspunt te zijn voor de gemeentelijke en provinciale commissies voor Ruimtelijke Ordening. Behalve het gebrek aan formele participatie is er in het verzoekschrift ook nog duidelijk aangestipt dat jongeren ook op andere manieren communiceren en dat er derhalve naast een vertegenwoordiging door de jeugdraad nog andere middelen of manieren moeten worden aangereikt om kinderen en jongeren daadwerkelijk in de ruimtelijke ordening te betrekken.

Tot daar de globale schets van deze problematiek. Sta mij toe nu even dieper in te gaan op de specifieke vragen uit het verzoekschrift. De eerste vraag luidt : ‘Op welke manier zal dit nieuwe decreet in het algemeen rekening houden met de problematische situatie van de lokale jeugdinfrastructuur en hierin ook stimulerende oplossingen nastreven ?’ In dit verband wordt verwezen naar artikel 3 van het Internationaal Verdrag Inzake de Rechten van het Kind dat stipuleert dat het belang van het kind dient te primeren boven andere belangen. Inzake ruimtelijke ordening is dit uiteraard een bijzonder zware uitspraak, omdat op dat vlak altijd verschillende belangen moeten worden afgewogen. In onze resolutie beantwoorden we deze eerste vraag door aan de Vlaamse regering te vragen om bij de evaluatie en goedkeuring van de ruimtelijke plannen na te gaan in welke mate een en ander wel getoetst wordt aan het genoemde verdrag.

De tweede en de derde vraag – die allebei op inspraak slaan – luiden achtereenvolgens als volgt : ‘Zal de Vlaamse overheid instrumenten voorzien om ook jongeren een stem en bijdrage te laten leveren in de Ruimtelijke Ordening in Vlaanderen en in hun eigen gemeente ?’ en ‘Hoe zullen jongeren betrokken worden in de structuurplanning ?’ In mijn inleiding heb ik reeds aangekaart dat deze

inspraak onvoldoende is. In dit verband wil ik citeren uit het advies van het Kinderrechtencommissariaat : ‘Om een breed draagvlak te scheppen, is participatie van alle betrokkenen, ook minderjarigen onontbeerlijk. Op alle beleidsniveaus dient de overheid rekening te houden met het recht op participatie van elke minderjarige. Deze verdragsverplichting zou dan ook moeten worden toegepast in de uitvoering van het ruimtelijk beleid. Terecht merken de leden van de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening op dat de bestaande inspraakprocedures nauwelijks aansluiten bij de communicatieve vaardigheden van minderjarigen.

Hoewel dezen een zinvolle inbreng kunnen hebben in het ruimtelijk beleid, worden minderjarigen niet actief bevestigd. Nochtans blijkt in de praktijk dat participatie van minderjarigen slechts kans op slagen heeft, wanneer ook echt gewerkt wordt met instrumenten en methodieken, aangepast aan de leefwereld en communicatie van de doelgroep. Het recht op informatie en inspraak dient door de overheid te worden gegarandeerd. Dit is meer dan het formeel aanbieden van participatiestructuren die mogelijk niet toegankelijk zijn.’

Dit element uit het advies is van groot belang. Met ons voorstel van resolutie vragen we dan ook aan de Vlaamse regering om de specifieke info- en inspraakprocedures onder de loep te nemen. Er wordt dikwijls opgemerkt dat Ruimtelijke Ordening een discipline is die heel veel procedures omvat. Dat klopt, maar hoeft geen nadeel te zijn. Het schept de mogelijkheid om een aangepaste procedure in verband met kinderen en jongeren te ontwikkelen. Het is een opportuniteit.

De vierde – en wellicht moeilijkste – vraag uit het verzoekschrift luidt : ‘Op welke manier heeft het beleid deze keer voorzien dat ook jongeren op een legale en jeugd-eigen manier gebruik kunnen maken van publieke ruimten ?’ Deze vraag is volgens mij de moeilijkste omdat beleidsmakers de omgang tussen diverse groepen niet in de hand hebben. In een vorig leven verrichtte ik studiewerk in een volkswijk in Gent. Op een bepaald plein kafferden de ouderen de jongeren en kinderen steeds uit omdat ze spelen en lawaai maken. De kinderen worden hierdoor verdreven naar andere plaatsen. Dergelijke problemen overstijgen natuurlijk de discipline Ruimtelijke Ordening, maar tonen aan dat de omgang tussen groepen een belangrijk element vormt van de samenlevingsopbouw.

Vertriest

Het Kinderrechtencommissariaat erkent duidelijk het belang van de psychische ruimte. Ons rest nog een lange zoektocht. In de eerste plaats moeten we uitzoeken hoe we elementen uit de Kindereffectenrapporten kunnen invoegen in de procedures voor ruimtelijke ordening. Misschien zal dit kunnen via het openbaar onderzoek. Ook dat vraagt nog verdere opvolging.

Ik wil hier tevens een oproep lanceren. Heel wat parlementsleden hebben immers ook zitting in een gemeenteraad en veel gemeenten zijn nu bezig met de ruimtelijkestructuurplanning. Het is bijgevolg van groot belang om nu ruimtes voor jongeren vast te leggen. Er is zowel nood aan fysieke als aan psychische ruimtes. Op plaatsen met weinig fysieke ruimte worden minderjarigen sneller als overlast beschouwd. Het gevolg hiervan is dat kinderen nog minder gebruik kunnen maken van de al beperkte fysieke ruimte, dat er minder ontmoetingen zijn tussen generaties en dat de onverdraagzaamheid nog meer groeit. Het is van groot belang om deze vicieuze cirkel te doorbreken. Het is dan ook een plicht om de fysieke ruimte voor kinderen op te nemen in de planning van Ruimtelijke Ordening. Voor de samenlevingsopbouw is het van groot belang om ook voldoende psychische ruimte te geven aan jongeren en kinderen. (*Applaus*)

De voorzitter : De plenaire vergadering neemt akte van het commissieverlag over het verzoekschrift.

Aan de orde is de voortzetting van de bespreking van het voorstel van resolutie.

De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, mevrouw Vertriest heeft een goede schets gemaakt van de werkzaamheden van de commissie. We hebben vijfmaal vergaderd over het verzoekschrift. De commissie heeft heel snel het belang ervan ingezien, en bovendien waren de commissieleden het heel snel met elkaar eens.

Dit voorstel van resolutie wordt door de meerderheid en de oppositie gesteund. We verheugen ons daarover. Kinderen en jongeren hebben een eigen leefwereld. Ze zijn fysisch kleiner en staan bijgevolg heel anders tegenover de ruimte en de wereld. Psychisch verschillen ze ook van volwassenen. Ze hebben een eigen inlevingsvermogen en denkwereld.

We waren het er snel over eens dat heel wat zaken op het lokale niveau moeten worden bekeken. Er was eerst wat terughoudendheid over wat de opdracht van het Vlaams Parlement is. We hebben immers voor subsidiariteit gekozen en heel wat bevoegdheden aan de lokale overheden toegekend. Het gaat niet alleen over het ruimtebeleid, maar meer dan ooit ook over de invulling van de ruimte. Dat versterkt nog meer de lokale dimensie.

We vroegen ons af hoe we jongeren hierin kunnen betrekken. Een technische zaak, zoals het opmaken van een structuurplan, is niet eenvoudig. We hebben ervoor gekozen om methodes aan te reiken aan de lokale overheden. De Vlaamse overheid zal dan voor de toetsing instaan.

In het ruimtelijk beleid in Vlaanderen is er een accentverschuiving. Het RSV is opgemaakt, nu komt de invulling van die ruimtes. Ruimte invullen moet voldoen aan een aantal basisvoorwaarden : herkenbaarheid, veiligheid, betrokkenheid en bereikbaarheid. Bij die invulling moeten kinderen en jongeren worden betrokken. Hoe ontwikkelen we de dorpskernen ? Hoe maken we de stationsomgeving, de filmzalen, de bibliotheken, de zwembaden toegankelijk voor kinderen ? Dit kwam iets te weinig aan de orde. Dit is een vervolgverhaal. Nu de ruimte er is, moet ze worden ingevuld en toegankelijk zijn voor kinderen en jongeren. Hoe zullen we hen daarbij betrekken ? Hoe geven we hen inspraak ? Bovendien, hoe zullen we dit evalueren ? Hoe kunnen we de toegankelijkheid, bereikbaarheid, veiligheid en herkenbaarheid toetsen ? Na de planning van de ruimtelijke ordening moet nu de invulling gebeuren. Ik hoop dat het voorstel van resolutie eenparig wordt goedgekeurd. Wij zullen dit blijven opvolgen. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Timmermans heeft het woord.

De heer Jacques Timmermans (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, dames en heren, namens de SP wil ik me aansluiten bij de vorige sprekers. Ik dank de mensen van het Kinderrechtencommissariaat voor hun degelijk werk en hun medewerking.

Ik wil vooral het belang van het verzoekschrift aantonen. We hebben er vroeger nooit bij stilgestaan dat Ruimtelijke Ordening invloed heeft op alle sectoren en dus ook al dan niet op het planmatige vlak kindvriendelijk is. Zoals de heer Coens zei, de bestemming is de start en nu volgt de inrichting. Het lokale niveau, de gemeentebesturen, zijn

Timmermans

het best geplaatst voor de concretisering van de plannen.

Dit voorstel van resolutie vormt via de Vlaamse regering een signaal aan de gemeenten en de provincies. Hoe vullen we de publieke ruimte in? Een aantal gebouwen met een openbare bestemming moeten gestalte krijgen. De medewerking en inspraak van kinderen en jongeren vanuit hun levensvisie is fundamenteel. Misschien kan dat via een 'kindergemeenteraad'. In de gemeenten waar deze al functioneren, werken ze mee aan de invulling van het publieke terrein, niet alleen voor aspecten van verkeersveiligheid maar ook op inhoudelijk vlak. Misschien kunnen we een oproep doen aan de nieuwe gemeentebesturen om telkens als het kan de mening van jongeren te vragen. De praktische organisatie daarvan moet nog worden bekeken. De scholen of de jeugdverenigingen, georganiseerde en niet-georganiseerde jongeren, kunnen worden aangesproken. Ik wil een bevriend burgemeester citeren, namelijk de heer Freddy Willockx. 'Elke beslissing van het gemeentebestuur van Sint-Niklaas zal worden getoetst aan de visie van de kinderen.' Dat is een van zijn twee voornaamste uitgangspunten. Misschien moeten al onze gemeentebesturen zich daardoor laten inspireren. *(Applaus)*

De voorzitter : Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey *(Op de tribune)* : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, net zoals de voorzitter van de commissie Leefmilieu wil ik zeggen dat ik blij ben dat in dit parlement de procedure van het verzoekschrift bestaat. De heer Bal is er via het indienen van een verzoekschrift in geslaagd de commissie voor Ruimtelijke Ordening en de commissie voor Leefmilieu te sensibiliseren in verband met beleidsaandacht voor kinderen. Wij zijn daar tot op heden niet in geslaagd. Binnen de regering is dit nochtans de verantwoordelijkheid van minister Vogels. Meermaals hebben we al vastgesteld dat zij dienaangaande geen invloed laat gelden.

Het UNO-verdrag over de kinderrechten is rechtstreeks van toepassing en is geratificeerd door België en door de toenmalige Vlaamse Raad. We hebben in dat verband dus heel wat verplichtingen als overheid. Ik heb echter de indruk dat de meesten redeneren dat de zaak is uitbesteed aan de bevoegde minister en de commissie voor Welzijn. 'Die zal haar best wel doen', denkt men dan.

In de commissie voor Welzijn hebben we nog niet zo lang geleden het jaarverslag van de regering besproken. Elk jaar moet de regering als gevolg van een decreet op initiatief van de commissie voor Welzijn een verslag maken over de implementatie van het Kinderrechtenverdrag. We hebben nog niet zo lang geleden in de plenaire vergadering het verslag van de Kinderrechtencommissaris besproken. En wat stellen we keer op keer vast? Het zijn altijd dezelfde collega's die daarover het woord voeren. Daarom ben ik zeer blij met het feit dat de problematiek nu ook eens heel grondig wordt opgevolgd en ter harte genomen in de twee commissies die ik bij het begin van mijn betoog heb vermeld. Ik heb evenwel niet de indruk dat de minister van Ruimtelijke Ordening echt gesensibiliseerd was. Toen men in de commissie voor Ruimtelijke Ordening over het verzoekschrift praatte en aan de minister suggereerde dat er zoiets bestaat als het Kindeffectenrapport, wimpelde hij dat af. U kunt dit trouwens lezen in het verslag. Hij ging ervan uit dat dit iets voor de lokale besturen is en dat de inspraak op lokaal niveau moet worden geregeld. Alsof het iets is dat hem ontgaat of hem totaal vreemd is.

Ik hoop dat in de toekomst ook de andere collega's het jaarverslag van de regering zullen lezen. In het vorige verslag staan op pagina 61 heel wat beleidsconclusies. Ze zijn echter allemaal nogal vaag. Veel concreets is er niet in te vinden. Het gaat om zes horizontale en 20 verticale beleidsconclusies, toegespitst op specifieke departementen. Leefmilieu en Ruimtelijke Ordening komen daar niet in voor.

Collega's, ik dank u voor de correcte wijze waarop het verzoekschrift is behandeld en voor de resolutie die is ingediend, waarin u zich voorneemt de zaak verder op te volgen. Het is dan uw verantwoordelijkheid ons wat te ontlasten en de minister dicht op de hielen te zitten.

Ik hoop dat in het nieuwe Jaarverslag, dat in de maand september ter tafel moet liggen, minstens bij de beleidsconclusies met betrekking tot ruimtelijke ordening heel punctuele dingen staan met concrete middelen en dat we bovendien kunnen lezen hoe men die conclusies concreet wenst uit te werken. Ook hoop ik dat er reeds voldoende zal zijn verwezenlijkt waarover dan verslag kan worden uitgebracht.

In de resolutie vraagt men het Kinderrechtencommissariaat een advies te geven over de effecten op kinderen van het in 1999 goedgekeurde decreet op de ruimtelijke ordening. In 2000 werd dat decreet hernomen. Mevrouw de minister, was het op dat

Merckx-Van Goey

ogenblik al niet verplicht om over dat decreet een KER voor te leggen? Zou men dan niet beter in de resolutie expliciet een KER vragen. Niet alleen de regering maar ook het parlement moet er scrupuleus op toezien dat dit rapport in de toekomst wordt gevraagd. In het kindeffectenrapportdecreet heeft men duidelijk omschreven wat dit moet inhouden. Het gaat om meer dan een gewone weergave van de effecten. Men moet ook alternatieven aanduiden.

De voorzitter : Mevrouw Vertriest heeft het woord.

Mevrouw Isabel Vertriest : Mevrouw Merckx, we gingen van de veronderstelling uit dat het decreet op de ruimtelijke ordening er zou zijn vooraleer de verplichting op het KER zou bestaan. We vragen het advies aan het Kinderrechtencommissariaat net zoals we dit hebben gevraagd naar aanleiding van het verzoekschrift. Naar analogie met het MER doet men een screening – en dus niet een volledig KER – om na te gaan waar de pijnpunten zijn in het decreet. Daarna kan men die pijnpunten wegwerken. Misschien moet men dan een aantal punten in een KER opnemen. Daarover wil ik me nu echter nog niet uitspreken.

Gelet op de geringe aandacht die bij het decreet inzake ruimtelijke ordening is besteed aan jongeren, zijn we meer gebaat met een korte screening waarbij de pijnpunten worden gecorrigeerd. Ik ga er ook van uit dat elk volgend voorstel of ontwerp wel aan het KER is onderworpen.

De voorzitter : Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Na uw toelichting ben ik het eens met die formulering voor wat het eerste punt betreft in de resolutie. Want een KER vragen aan het Kinderrechtencommissariaat voor een gewezen ontwerpdecreet zou mij niet gepast lijken. Dit is de verantwoordelijkheid van de regering. Hoewel het nuttig en belangrijk zou kunnen zijn, is bovendien het Kinderrechtencommissariaat op dit ogenblik niet uitgerust om een volledig KER op te stellen, zelfs niet indien ze de opdracht zou kunnen uitbesteden. Bij de opmaak van de begroting van het Kinderrechtencommissariaat heeft men geen rekening gehouden met dergelijke belangrijke opdrachten. Een screening en een advies over de effecten ten behoeve van het parlement om zo de beleidsaandacht voor de kinderen te versterken, is zeker nuttig en kan het Kinderrechtencommissariaat aan.

Aan de Vlaamse regering vraagt men dat de toetsing van de provinciale en gemeentelijke plannen inzake ruimtelijke ordening zou gebeuren aan het verdrag. De verwijzing naar artikel 3 is wat dat betreft zeer belangrijk. Welke methodiek, rechtlijnigheid, opdracht en diepgang wordt daarbij gevraagd aan de regering als de evaluatie en/of goedkeuring van deze plannen erdoor komt?

De methodiek van het KER is grondig uitgewerkt. Het zal echter nodig zijn om tijdens gedachtewisselingen de opdracht inhoudelijk verder te concretiseren. Vandaag is die nog te vrijblijvend. We kunnen ons niet tevreden stellen met een verklaring dat het verslag van de toetsing is goedgekeurd en het VN-verdrag wordt gerespecteerd.

De heer Coens zei met reden dat de zoektocht naar inspraak en participatiemethoden belangrijk is. Het moeilijkste in de naleving van het VN-verdrag is precies het aanbieden van inspraak- en participatiemogelijkheden aan jongeren in alle domeinen die hen aanbelangen. We moeten daarover nadenken en conclusies trekken. Elke dag dat we dit uitstellen, is een dag te veel. De regering moet daar werk van maken. We moeten onze expertise over en onze gevoeligheid voor dit dossier systematisch uitbouwen. Dat zal niet alleen moeten leiden tot een goed jaarverslag maar dat is ook nodig voor een goede informatie-uitwisseling. Er moeten aansprekpunten komen – ook binnen de administratie Ruimtelijke Ordening. Er moet pro-actief worden opgetreden. Er moet informatie worden verspreid, maar vooral ook rekening worden gehouden met de opmerkingen van de jongeren zelf. *(Applaus)*

De voorzitter : De heer Lauwers heeft het woord.

De heer Herman Lauwers (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, aansluitend bij de uiteenzettingen van andere sprekers wil ik hier kort enkele bedenkingen maken. Dit voorstel van resolutie gaat eigenlijk het jeugdbeleidsplan van de Vlaamse regering vooraf. Volgens het regeerakkoord is het de bedoeling dat niet enkel de minister bevoegd voor jeugdzaken, maar alle ministers bij de uitwerking van dat plan worden betrokken. De minister van Jeugd zal coördineren, en niet enkel het jeugdwerk in enge zin zal worden bekeken.

De heer Coens heeft al gezegd dat in het voorstel van resolutie de Kinderrechtencommissaris wordt gevraagd na te gaan welke invloed het decreet over de ruimtelijke ordening op kinderen heeft. Men zal wellicht snel vaststellen dat kinderen en jongeren

Lauwers

te weinig bij de procedures worden betrokken, met uitzondering van de eventuele rol van de Jeugd-raad in de gemeentelijke commissies voor Ruimtelijke Ordening. Dit is een voor de hand liggende conclusie. Het is niet wenselijk om in de planning-procedures allerlei vormvereisten in te bouwen. Dit is de gepaste methode niet, want dan ligt de weg vrij om voor andere groepen eenzelfde soort vormvereisten in te bouwen.

De betrokkenheid van jongeren en kinderen moet zich vooreerst kunnen manifesteren door bijvoorbeeld de gemeenten extra te subsidiëren voor het jeugdruimteplan dat ze opmaken, naast of in het kader van het decreet waarin gemeentebesturen voor hun lokaal jeugdbeleid worden gesubsidieerd. Deze extra middelen moeten besteed worden voor het jeugdruimteplan. Bij de invulling van dit plan kunnen kinderen en jongeren expliciet worden betrokken.

Hetzelfde geldt voor de aanleg van een straat of de concrete inrichting van openbare werken. Ook hier moet inspraak concreet worden gemaakt. Het komt erop aan nieuwe en creatieve methoden uit te werken die aan de verschillende leeftijdsgroepen zijn aangepast.

De Kinderrechtencommissaris verwijst naar de bestaande deskundigheid. Ik denk hier, mede in het kader van het jeugdbeleidsplan dat wordt opge-maakt, aan de betrokken ministers. De minister van Ruimtelijke Ordening samen met de minister van Jeugd en de Kinderrechtencommissaris kunnen de invulling van dit voorstel van resolutie aan-wenden als een manier om het jeugdbeleid in te vullen. Misschien kan een omzendbrief naar de ge-meenten worden rondgestuurd waarin creatieve technieken om kinderen en jongeren actief bij het beleid te betrekken, worden voorgesteld.

Ten slotte wil ik er de minister op wijzen dat hij er onmiddellijk bij de planologen – zowel de ambte-naren als degenen die in privé-studiebureaus wer-ken – op aandringt dat een gemeentelijk ruimtelijk structuurplan in een openbaar onderzoek leesbaar en begrijpelijk moet zijn voor een gemiddeld der-tienjarige. Dit is trouwens voor iedere doorsnee Vlaming nuttig. De ervaring met het Ruimtelijk Structuurplan van Vlaanderen en dat van de pro-

vincie leert ons immers dat het jargon van de planologen tot begripsverwarring, onduidelijke de-finities en onduidelijke juridische betekenissen leidt. De openbare onderzoeken kunnen vandaag alleen door ervaren specialisten of georganiseerde insprekers worden gevoerd.

De adviezen voor het Ruimtelijk Structuurplan van de provincie Antwerpen, zelfs die van de ge-meentebesturen, berusten dikwijls op een foute in-terpretatie. Ze waren soms geen advies, maar een vraag om uitleg. Dit geeft aan dat op dit niveau de ruimtelijke planning in een moeilijk verstaanbaar jargon wordt opgesteld. Als dit ook het geval wordt met de gemeentelijke ruimtelijke structuurplannen wordt nog meer wrevel opgewekt. Het zal geens-zins de betrokkenheid van de jongeren stimuleren.

Ik vraag de minister met aandrang om de ruimtelij-ke structuurplannen te richten op de leesbaarheid voor een dertienjarige. Dit zal de leesbaarheid, de verstaanbaarheid en de eenduidigheid voor ieder-een ten goede komen. (*Applaus*)

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ?
(*Neen*)

De bespreking is gesloten.

We zullen om 16 uur de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

Wij komen om 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 11.57 uur.*
